

affødt af retssikkerhedsdebatten, er da også i altovervejende grad blevet brugt til at opnå myndighedernes blå stempel på arrangementer, som foretages af skattemæssige grunde. Når ligningsrådet og statskattedirektoratet derfor ved behandlingen af anmodninger om bindende forhåndsbesked i visse tilfælde har anset en disposition som omgåelse af skatteregler, har der fra bl.a. professionelle skatte-tænkere som f.eks. revisorer og advokater været højlydte protester. Dette er senest sket i sagerne om de skattemæssige konsekvenser af aktiesalg til eget holdingselskab og om sambeskatning med udenlandske selskaber.

Oftest anføres det, at omgåelse af skattereglerne alene skyldes, at lovgiverne ikke laver tilstrækkelig gode og præcise love, og at omgåelse alene bør forhindres ved at lave bedre skattelove. Sådanne betragtninger lader sig dog ikke virkeliggøre. Som allerede påpeget af generaldirektør Rubin (Ugeskrift for Retsvæsen 1910, afdeling B, s. 17 ff) er det en illusion at tro, at skattelovene overhovedet nogen sinde kan gøres så klare og præcise og så altfavnende, at omgåelse ikke vil kunne forekomme.

Der er derfor brug for en omgåelsesklausul, der som et supplement til den materielle skattelovgivning kan justere denne skattelovgivning, således at omgåelsesforsøg kan stoppes.

Gennemførelsen af lovforslaget vil have den positive effekt, at den udtrykkelige hjemmel til at tilsidesætte omgåelsesdispositioner vil afholde potentielle skattespekulanter fra at gennemføre mere eller mindre sindrige dispositioner for at spare i skat. Foretager man en unormal disposition, kan man aldrig vide sig sikker med hensyn til, hvorledes denne disposition vil blive behandlet skattemæssigt. Heri ligger et incitament til at foretage dispositioner af normal beskaffenhed, idet sådanne dispositioners skattemæssige konsekvenser jo altid kan forudses.

Lovforslagets præventive effekt vil ikke mindst slå igennem over for de professionelle skatterådgivere, idet disse vil være mere tilbageholdende med at råde og tilskynde deres klienter til at foretage mere eller mindre sindrige og komplicerede transaktioner for at spare i skat. De professionelle rådgivere ved godt, hvad de skattemæssige konsekvenser er af en normal disposition. Ved at tilskynde en klient til at undgå disse konsekvenser ved at foretage en usædvanlig og unormal disposition vil den professionelle rådgiver kunne påføre sin klient et tab ved, at myndighederne ikke godtager dispositionen og dens gunstige skattemæssige virkninger.

I et sådant tilfælde vil rådgiveren kunne ifalde et erstatningsansvar over for klienten.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer

Til § 1

I § 1 angives lovens anvendelsesområde. Ud over almindelig og særlig indkomstskat samt formueskat gælder loven også i relation til særlige skatter som f.eks. kulbrinteskatten. Derudover gælder den også i relation til afgifter, som efter deres art kan sammenlignes med indkomstskatter. Dette gælder f.eks. realrenteafgiften, frigørelsesafgift, afståelsesafgift, arve- og gaveafgift m.v.

Loven finder anvendelse på ethvert trin af beskatningsprocessen. Dette er kommet til udtryk ved anvendelse af begreberne »påligning, beregning og opkrævning«.

Til § 2

Ved valget og anvendelsen af beskatningsregler lægges normalt en dispositions umiddelbare indhold og form til grund, idet indhold og form normalt korresponderer med de bag dispositionen liggende økonomiske realiteter.

Udgør dispositionen bedømt efter § 3 en omgåelse af skattelovgivningen, kan man ikke anvende den eller de beskatningsregler, som har et gerningsindhold, som svarer til den pågældende disposition i den form og med det indhold, hvormed den umiddelbart fremstår. I stedet skal der anvendes andre regler. Hvilke regler der således skal bringes i anvendelse, skal afgøres ud fra de i § 4 angivne principper. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne nedenfor til § 4.

Til § 3

I § 3 angives de betingelser, der alle skal være til stede, for at man kan anse en disposition som omgåelse af skattelovgivningen.

Dispositionen skal i sin valgte udformning medføre en fordel ved beskatningen. Med fordel menes enhver konsekvens af dispositionen i retning af en lavere beskatning, uanset om skattebesparelsen er endelig eller blot foreløbig. En skattefordel foreligger også, hvis der sker en tidsmæssig udskydelse af beskatningen.

Det er ikke en betingelse, at skattefordelen tilkommer den skattepligtige, der har tilrettelagt og/eller gennemført (evt. blot deltaget heri) dispositionen. Betingelsen i nr. 1 er opfyldt og påvirker den skattepligtiges beskatning, hvis skattefordelen blot tilkommer den angivne kreds af nærstående perso-